

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

ב"ה

תיק 1221150/1

בבית הדין הרבני הגדול ירושלים

לפני כבוד הדיינים:

הרב הראשי לישראל הרב דוד ברוך לאו – נשיא, הרב אליעזר איגרא, הרב מיכאל עמוס

המערערת (משיבה בערעור שכנגד): פלונית (ע"י ב"כ טו"ר יעקב עדי ועו"ד אברהם גרוניך)
נגד

המשיב (מערער בערעור שכנגד): פלוני (ע"י ב"כ עו"ד יהושע מאיר שוורץ)

הנדון: אי-ביטולו של הסכם שאושר וסקיומו החל למרות טענות (שלא הוכחו) להיותו
מקפח ולעשייתו בעת היות אחד הצדדים ב'מצב נפשי לוחץ'

פסק דין

לפנינו ערעור על החלטת בית הדין האזורי וערעור שכנגד על אותה החלטה.

רקע ועובדות מוסכמות

הצדדים התגרשו ביום ו' בתמוז תשע"ה (23.6.2015) לאחר חתימה על הסכם גירושין שאושר בבית הדין ביום מתן הגט. לפני הגירושין היו לצדדים שתי דירות, האחת בירושלים והשנייה בבית שמש: הדירה בירושלים הייתה רשומה על שם שני הצדדים; הדירה בבית שמש לא הייתה רשומה על שם האישה אפילו בחלקה. דירה זו נקנתה 'על הנניר' כשנתיים לפני תחילת הליך הגירושין שבין הצדדים, ובנייתה הסתיימה לאחר הגירושין.

בהסכם הגירושין הוסכם בנוגע לחלוקת הרכוש:

1. הדירה בירושלים תעבור במלואה לידי הבעל עם חתימת הסכם זה.
2. האישה תישאר לגור בדירה בירושלים עד שהדירה בבית שמש תהיה מוכנה, וזאת מבלי לשלם שכירות [...] מוכנה, וזאת מבלי לשלם שכירות [...]
3. זכות השימוש בדירה בבית שמש תהיה לכל ימיה של האישה, גם לאחר הגיע הבת לגיל עשרים ואחת. האיש מתחייב לשלם לאביו את סך השכירות החודשית בעבור הדירה. זכותה של האישה לגור בדירה או להשכיר את הדירה ולדור במקום אחר.
4. במידה והאישה רוצה לצאת מהדירה בבית שמש ולקבל את דמי האיוון – תהיה רשאית לעשות זאת בכל זמן שתרצה, והאיש מתחייב לשלם לה את דמי האיוון בתוך תשעים יום מיום קבלת הבקשה בכתב.
5. דמי איוון: האישה תקבל שש מאות עשרים וחמישה אלף ש"ח דמי איוון.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

6. האישה ירשום הערת אזהרה על הדירה בבית שמש בעבור דמי האיזון הנ"ל.

בהגיע המועד לפי ההסכם לא פינתה האישה את הדירה בירושלים ופנתה לבית הדין האזורי בבקשה לבטל את ההסכם, האישה התנגד. בית הדין האזורי הכריע ביום י"ג באדר ב' תשע"ט (20.3.19) כך:

א. הסכם הגירושין של הצדדים מיום ו' בתמוז תשע"ה (23.6.2015) תקף במלואו.

ב. האישה חייבת לשלם לאיש הוצאות בסך של 2,000 ש"ח שישולמו בתוך שלושים יום [...]

על פסק בית הדין כי ההסכם תקף במלואו הוגש ערעור האישה. ועל כך שלא נפסקו פיצויים ראויים (לדעת האישה) ולא ניתנו סעדים נוספים ערער האישה.

בבית הדין הגדול ניסינו להביא את הצדדים במשך זמן רב לידי הסכמות ומשלא עלה הדבר בידינו עלינו להכריע בערעור ובערעור שכנגד.

טענות הצדדים בערעור האישה

טענות האישה

1. בית הדין קידש את עיקרון אייביטול ההסכם ולא שעה לטענות האישה כלל.
2. בית הדין לא שת לבו לאיכשירות האישה שהייתה בעת חתימת ההסכם במשבר נפשי ופסיכיאטרי ולחצו עליה להסכים כשהיא לא מיוצגת.
3. ההסכם מקפח מאוד כי כנגד חצי דירה של חמישה חדרים בירושלים עם ההשבחה הצפויה תקבל האישה רק 625,000 ש"ח ואת זכות מגוריה בדירת שלושה חדרים בבית שמש.
4. הבעל שיקר כאשר אמר שהדירה בבית שמש שייכת לאביו, נמצא שהיא רשומה על שמו ולכן די בזה לבטל את ההסכם.
5. אבי האישה לא הורשה להעיד בבית הדין ומנעו מבאי כוח האישה לדבר ולהסביר את טענותיה.
6. האישה הערים קשיים: ולא אפשר לאישה להשכיר את הדירה בבית שמש, בניגוד לסעיף 3 בהסכם, ולא רשם הערת אזהרה לטובת אישה כנדרש בסעיף 6.
7. בית הדין טעה כשקבע שהאישה ידעה שהדירה בבית שמש של האישה, שהרי היה ברור גם בטענותיו שהדירה היא של אביו והוא משלם שכירות עליה ולא העביר כתב זכויות.
8. יש לקבוע כי הסכם הגירושין בטל והדירה בירושלים תהיה שייכת לשני בני הזוג, לבטל את הוצאות שהוטלו עליה ולדחות את שאר התביעות כספיות של האישה בשל פסק הדין.

טענות האיש

1. ההסכם נידון וגובש במשך תשעה חודשים על ידי עורכי דין ובני משפחה רבים ובסיוע מגשר כשכל העובדות ידועות ולא הוסתר דבר. ההסכם גם אושר בבית דין לאחר שהצדדים נשאלו אם הבינוהו ואם הם מסכימים לו, והצדדים 'קיבלו קניין' וחתמו על ההסכם.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

2. בית הדין האזורי בחן ודחה עובדתית את הטענה שהאישה הוטעתה בחושבה שהדירה בבית שמש היא של אבי האישה, שהרי בתביעתה הראשונית טענה האישה שהדירה היא של האיש ולכן ביקשה ממנו שירשום הערת אזהרה וייתן אישור זכויות. רק לאחר שניסתה שלא לעבור לבית שמש הפכה את טענותיה וטענה שאולי הדירה היא של אבי האישה ומשהתברר כי היא של האיש ביקשה פתיחת הסכם ועוד שלל טענות כדי לעכב ולמנוע את המעבר לבית שמש.
3. האישה, שערכה את המעבר לבית שמש בטענות שאי אפשר לעבור לעיר אחרת, אינה יכולה לטעון שרצתה להשכיר ולשכור בירושלים. בית הדין קבע שהאיש אינו חייב למסור לצד שכנגדו את המסמכים המיותרים שביקשה האישה.
4. האישה שחתמה על ההסכם ביוני 2015 והתדיינה עליו כמה שנים 'פתאום' נזכרה ב־2019 לטעון "שוטה" הייתי בחתימת ההסכם". חלק מטענותיה על מצבה הנפשי בשעת חתימת ההסכם מסתמכות על אירועים שקרו שנה לאחר החתימה כגון מות אחותה. בית הדין האזורי בחן ודחה את טענותיה על מצבה הנפשי בכמה נימוקים. האישה קבלה גט בסמוך לחתימת ההסכם, וחזקה שלא סידרו גט ל'שוטה'.
5. היו לאישה כמה באי כוח וניתן להם לטעון את כל טענותיהם אלא שהם התבקשו שבכל פעם ידבר אחד מהם בנושא שלשמו בא לטעון. בית הדין האזורי בחן ודחה עובדתית את טענותיה על חוסר ייצוג, מלבד הנימוק שאדם שהיה יכול לקבל ייצוג חייב על חתימתו גם בלי ייצוג.
6. גיבוש ההסכם נעשה על פי דין תורה אצל הרב [ז'] ולא לפי חוק יחסי ממון, ואף על פי כן נעשה באופן שוויוני לאישה, ובית הדין קבע כי כפי הנראה גם לפי חוק יחסי ממון לא היה לאישה חלק במתנת האב לבנו [הדירה]. הערכות שווי הדירה בירושלים נעשו על פי מומחה עם חישוב ההרחבה, והערכת השווי שהגישו אז מגיעה למחצית ממה מהנטען היום. כמו כן נכתב בהסכם כי אם לאחר הערכת השווי יביאו במשך חצי שנה הצעת קנייה השווה 200,000 ש"ח יותר יחולק השווי לפי הסכום הגבוה.
7. האישה עצמה הסבירה בבית הדין האזורי שהסכום לאיזון נובע מהחוב לאבי הבעל שצריך להחזיר לו ולכן מגיע לה רק רבע מהדירה.
8. היה ידוע לכול שעל הדירה בבית שמש יש הסכם עם האב (שנעשה גם עם ילדים אחרים שלו) שהדירה נרשמת על שם הבן – האיש – אך האב הוא הבעלים ואוכל הפירות, ורק לאור 'סחיטת' האישה הסכים האיש שתמורת חלק האישה בדירה יעמיד לרשותה את המגורים בדירה בבית שמש.
9. נטל ההוכחה לביטול הסכם הוא על האישה הרוצה לבטלו ובית הדין דחה את כל טענותיה.

דיון והכרעה

בית הדין עבר על דברי הצדדים וניסה בכל כוחו, תוך השקעת זמן רב, לגשר בין הצדדים מתוך דאגה רבה להמשך גידולם של ילדיהם המשותפים. לצערנו לא הסתייע הדבר ולכן עלינו לגשת למתן החלטה בערעור בעצמו.

ראשית נציין כי עברנו בין כל בתרי הערעור והפרוטוקול, ומצאנו שלרוב טענות הערעור שכבר נטענו בבית הדין האזורי השיב זה בטוב טעם ודעת. אין ספק כי המערערת לא הרימה את הנטל הנדרש בערעור על פסק דין ולא הצביעה לפנינו על טעות בדין או בעובדות וגם לא בשיקול

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

הדעת בפסק הדין המנומק. די היה בזה כדי לדחות את הערעור אך אף על פי כן מצאנו לנכון להגיב ולחדד על דברים שהובאו בכתב הערעור.

בא כוח המערערת כתב תחילה כי בית הדין "לכאורה 'קידש' בנחישות עיקרון של אי ביטול הסכם" ולכן דחה את טענות האישה.

דווקא מפני שטענות לביטול הסכם כשצד אחד 'מגלה' שההסכם אינו כדאי לו חוזרות ונשמעות במקרים רבים, חשוב מאוד לחזור ולהבהיר כי לא רק שבית הדין אכן צריך 'לקדש' ולכבד הסכמים שנחתמו בין הצדדים, ובפרט כאלו שנחתמו תחילה בפני המגשר ואחר כך הובאו לבית הדין לאישור ונעשה קניין עליהם, אלא שבראש וראשונה הצדדים עצמם מחויבים לכבד ולקדש הסכמים שחתמו, ועליהם לשמור את מוצא פיהם מכל משמר.

הסכם שנעשה בין שני צדדים – אסור להפר אותו גם אם לא היה נעשה בקניין, מדין "שארית ישראל לא יעשו עולה ולא ידברו כזב", אך קל-יחומר שיש חובה לקיימו כלשונו כשנעשה בקניין ובשטר חתום ובפני בית דין, שאז ההסכם גם מחייב מבחינה ממונית וגם בתורת פסק דין, ואפשר לכפות על קיומו בבית דין.

טענות שהחותם לא היה מודע למשמעות ההסכם – ברוב רובם של המקרים אינן קבילות, משום שכאשר הסכם נערך בין שני הצדדים על ידי באי כוחם, חזקה שהללו עושים מלאכתם כדין ועומדים על כל הפרטים הכתובים בהסכם, מקבלים את הסכמת שולחיהם לתוכן הדברים ומסבירים להם את הכתוב. לכן הסכם כזה אינו 'מקודש' מכוח בית הדין אלא מכוח ההסכמה והקניין שנעשו בין הצדדים, והערכאה שאישרה אותו רק מוודאת שנעשה כדין ונותנת לו יתר תוקף של גמירות דעת והסכמה.

משום כך, אחר שההסכם נתקיים בבית הדין הוא מחייב את הצדדים בראש וראשונה מכוח התחייבותם הם. משום כך טענות המערערת שבמקרה זה לא הייתה היא מודעת לפרטים או שהייתה במצב נפשי שלא מתאים להתעמקות בהסכם – אין בהן עילה לביטול הסכם שנעשה במשך תקופה ארוכה עם מייצגים ובני משפחה שסמכה עליהם, וקל-יחומר כשאלה לא הוכחו כלל. הדברים ידועים מתשובות המיוחסות לרמב"ן (סימן עז) וכפי שנפסק בשולחן ערוך (חושן משפט סימן מה סעיף ג), שגם כאשר ידוע שלא ידע המתחייב מה כתוב בהסכם הרי הוא מתחייב על מה שכתבו כותבי השטר, וחתימתו על מה שכתבו מחייבת אותו, וכל שכן אם היו כותבי השטר שלוחיו. וכך כתב השולחן ערוך (שם):

הודאה בחתם ידו, והשטר בגופן של עובדי כוכבים, והדבר ברור שאינו יודע לקרות, ויש עדים שחתם עד שלא קראו מכל מקום מתחייב הוא בכל מה שכתוב בו.

ועיין שם בסמ"ע ובש"ך (ס"ק ה).

יתרה מזו: אדם שסמך על אחרים וייפה את כוחם לכתוב הסכם בעבורו, והם כתבו וחתמו, הרי הוא מתחייב בכל מה שחתמו, גם אם לא חתם על כך בעצמו, כמבואר בשולחן ערוך (חושן משפט סימן סא סעיף יג) וברמ"א (אבן העזר סימן סו סעיף יג) לחייב בכל תנאי הכתובה את מי שטען שלא הבין מה שקרא החזן או הרב בכתובה ותנאיה. וכתב בכנסת הגדולה (אבן העזר סימן סו הגהות בית יוסף אות לט) ששם חייבוהו כאשר לא חתם בעצמו אלא חתמו העדים בשליחותו, ולכן גם אם יש מי שיפקפק בזה – כאשר הבעל בעצמו חתם על הכתובה כולי עלמא יודו שהוא חייב.

נשיא בית הדין החתום מטה האריך בדבריו בנושא זה בכנס הדיינים שנערך בשנת תשע"ח, ויש להצר על שספר הכנס לא פורסם.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

גם טענות שאחד הצדדים נאלץ לחתום על ההסכם למרות היותו מקפח עבורו מחמת מצב נפשי לוחץ – גם הן אינן טענה לבטל את ההסכם, כדמוכח בחושן משפט (סימן רה סעיף יב) שכל עוד לא מדובר במצב של אונס ובמסירת 'מודעא' לא מתבטל המקח, ואף אם היה האדם אנוס באונסא דנפשיה להסכים למכר המכר קיים, שהרי כל מוכר – מחמת דוחקו הרי הוא אנוס למכור, וכשיסור אחר זמן דוחקו אינו יכול לבטל המקח. ועיין גם בציץ אליעזר (חלק יב סימן עד וחלק טז סימן נג) שהאריך לבאר שכל הסכם שהוסכם ונחתם בפני בית דין – החותם עליו אינו יכול לחזור בו אפילו אם אחד הצדדים הרוויח מההסכם יותר משכנגדו וחברו הסכים לכך בחוסר ברירה.

עוד חשוב להבהיר כי במקרה זה וברבים אחרים, כאשר הגירושין כבר התבצעו וחלקים מסוימים מההסכם כבר התקיימו, קשה מאוד לבטל חלקים אחרים של ההסכם. זאת לא רק מפני שההסכם נקבע כמכלול אחד, אלא גם מפני שכל צד כבר קיבל בתמורה להתחייבויותיו חלק מדרישותיו והדבר מחייבו לתת את התמורה שהתחייב לה הוא מנגד.

ונבאר: כל הסכם שיש בו רווחים והפסדים לשני הצדדים הרי הוא מגיע כמכלול אחד, ודעת כל אחד מהצדדים להפסיד ולתת לשכנגדו רק אם יקבל את התמורה שבה הוא חפץ. נמצא שאם ההסכם כבר נכנס לתוקף וצד אחד קיבל את התמורה או את חלקה, הרי עצם קבלת התמורה מחייבת אותו לתת את מה שהתחייב לכשכנגדו. כן מבואר בדברי נתיבות המשפט (סימן קעו סעיף ג – ביאורים ס"ק ד) בביאורו לדברי המרדכי שהביא הרמ"א (שם).

זו לשון הרמ"א:

ויש אומרים דאפילו קנין אינם צריכין, אלא כל מה שמתנים זה עם זה מתקיים, אפילו באמירה בעלמא, ואינן יכולין לחזור בהן כל זמן השותפות שהתנו (מרדכי פרק הגזול בתרא והגהות מיימוני פרק ג דשלוחין ופרק י דגזילה ובית יוסף בשם הר"ן).

ועל כך כתב הנתיבות המשפט (בביאורים שם) שאם כבר קיבל את חלקו הרי שהוא חייב לתת תמורתו לשכנגדו גם לדעות שההסכם חל רק על מה שכבר הרוויחו ולא על מה שירוויחו בעתיד:

תמיה לי דהא לקתה מדת הדין, דאם דרך משל עשו שותפות על שנה, ואחר כך נזדמן לראובן מלאכה והרויח מנה בחודש ראשון ולשמעון לא נזדמן כלל, ובחודש שני נזדמן לשמעון גם כן מלאכה בריוח מנה ויאמר שמעון קודם שירוויח שחזור בו לענין מה שירוויח, ויצטרך ראובן לחלוק עמו במה שהרויח, כי ממה שהרויח אין יכול ראובן לחזור ובמה שירוויח יכול שמעון לחזור. ועוד: כיון שזה אינו רוצה ליתן לא' מה שירוויח באותו שעה, מהיכי תיתי יתן לו הוא מה שהרויח, הא הוא לא רצה להשתתף עמו וליתן לו ריוח שיהיה לו אף מיום אחד כי אם בשכר שיתן לו גם כן הריוח שירוויח כל השנה? [וכן כתב המהרי"ק (שורש קפא ענף ב ד"ה ועוד נראה) בהדיא, דאפילו הרמב"ם יודה בזה, דלאו כל כמינן שיהנה משותפות בתחילת השותפות והם לא יהנו ממנו בזמן אשר כיונו אליו וכו'.] אף שיש לחלק ששם הוא ידוע שאחר כך יהיה שוה יותר, מה שאין כן כאן שכל יום הוא ספק שוה, מכל מקום נראה כיון שאם שכר לפועל על יום והבטיח ליתן לו בעד שכר פעולתו המציאות שיגביה באותו יום – דודאי גם כן יכול לחזור בו קודם שיגביה המציאה ולומר לעצמי אני מגביה אותו, ומכל מקום צריך ליתן לו דמי שויין לפועל, דהא מבואר בסימן של"ב (סעיף ד) דאם הבטיח ליתן לו חפץ בשכרו, דאף על פי שלא קנאו ואינו צריך ליתן לו החפץ, מכל מקום צריך ליתן לו דמי שויין, וכן כשהבטיח ליתן לו בשכר פעולתו דבר שלא בא לעולם צריך ליתן לו גם כן דמי שויין כמו שכתבתי שם (סוף ס"ק ה) – ואם כן, הכא נמי כיון דכל אחד הוי כמו בעל הבית ופועל לחבירו, אם כן כשנוטל ראובן הפעולה משמעון הוי ראובן כמו

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

בעל הבית של שמעון ומחויב ליתן לו בעד שכר פעולתו כל מה שירוויח במלאכתו בשנה ההיא כמו שהבטיח ליתן לו בעד שכר פעולתו. ומה בכך שיכול לחזור בו מהפעולה – הא מגוף החפץ ומדבר שלא בא לעולם גם כן יכול לחזור בו ואפילו הכי מחויב ליתן לו כל דמי שוין, ואף אם הבטיח ליתן לו כל פירות שיוציא דקל זה בשכרו, ואחר כך נתברך הדקל והוציא הרבה, מחויב ליתן לו הכל בשכרו כמו שכתבתי לעיל, והכי נמי דכוותיה?

ולכן נראה דכונתו כך היא דאינו יכול לחזור ממה שהרויחו, דהיינו אם עשו שותפות עד זמן קבוע, דהדין הוא דכשהגיע הזמן שמחויבין לחלוק במה שהרויח כל אחד, ואחר כך לא רצה ליתן אחד לחבירו הריוח שהרויח – קא משמע לן דאינו יכול לחזור, וכשהגיע זמן חלוקה צריכין לחלוק בשוה, ואף גוף החפצים שתחת יד כל אחד שזכה בו בשכר פעולתו – זכו בו שניהם והוא של שניהם. מה שאין כן במה שירוויחו – יכולין לחזור, היינו אם באו לחזור קודם שנטל שום ריוח.

דבריו ברורים, שכל שנתחייבו שני צדדים לפעול ולעשות פעולות זה לזה הרי הם כפועלים שכירים זה לזה, וכמו בשכיר, שנשכר בדיבור ומשעשה את פעולתו נתחייב השני בשכרו אף שהתחייב רק בדיבור, כך גם בהסכם: אם עשה האחד את חלקו נתחייב השני בתמורתו גם אם לא היה קניין ביניהם.

ומכיוון שבכל הסכם גירושין ישנם תנאים רבים הבאים להסדיר את הפסקת הסכסוך והמריבות, ובנוסף עליהם במקרים רבים גם עצם ההסכמה לגרש ולהתגרש כלולה בהסכם. לכן אחר שהגירושין התבצעו לפי המוסכם וחלק מן התמורה ניתן, הרי הוא מחייב את המקבלים לתת את התמורה שהתחייבו עליה. במצב שבו בני הזוג כבר התגרשו על סמך ההסכם והחלו לבצע בפועל חלקים ממנו, קשה מאוד לקבל את טענת המבקשים לבטל סעיף פלוני או אלמוני שאינו מוצא חן בעיניהם.

במקרה שלפנינו, לאחר חתימת ההסכם: גם הגירושין כבר התבצעו, גם הסעיפים על הסדרי השהות ותשלומי המזונות שהוסכמו כובדו, האישה גם ישבה בדירה ללא דמי שכירות כמוסכם, ורק כאשר הייתה צריכה לפנות את הדירה ולעבור לדירה השנייה – אז באה היא ומבקשת לבטל חלקים מן ההסכם. כאן אין ספק שהאישה קיבלה תחילה חלק מן התמורה והדבר מחייב אותה לתת את שהוסכם, גם אם לדעתה הייתה צריכה לתת פחות. ברור גם לאישה כי אם הייתה עומדת על התנאים שאותם היא דורשת עכשיו, סביר שלא הייתה מתקבלת הסכמת הצד השני, הגירושין לא היו מתבצעים והסכסוך היה עדיין בעיצומו. ואם כן, כיוון שברור שחלק מן התמורה התקבל הרי שיש לתת מה שאמורים לתת כנגדו.

לאור כל זה: ערעור האישה נדחה, ויש לקיים את הסכם הגירושין כפי שהוסכם.

הטענות בערעור שכנגד

האיש טוען בערעורו ותובע:

1. חיוב פיצויים על הוצאותיו בגין השהיית קיום פסק הדין, אילוצו להתדיין דיונים רבים מיותרים ואיפיוני הדירה.
2. מימוש סעיף ההסכם האומר שאם לא תפנה את הבית תשלם על כל חודש 10,000 ש"ח ולכן יש לקזז את הסכום מסכום האיזון או לגבות אם תבחר להמשיך ולשבת בדירה.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

3. תשלום 20,000 ש"ח על אי-פינוי הדירה שהושכרה לצד ג' והאיש נאלץ לשלם לו דמי הפרת חוזה מלאים.
4. פסיקה כי כיוון שלא פינתה האישה את הדירה בירושלים הפסידה את זכותה לדירה בבית שמש ועל כן עליה לפנות את הדירה בירושלים ולקבל דמי איזון בהפחתת הסכומים הנ"ל.
5. חיוב מלא של הוצאות האיש, התשלום לעורך דינו על דיוני הסרק (עשרות אלפי שקלים), ולא רק 2,000 ש"ח כמו שפסק בית הדין האזורי. "פירוט מלא של ההוצאות יוגש לבית הדין לאחר החלטה שהיא חייבת."
6. פסיקת הוצאות לטובת המדינה על דיוני הסרק בבית הדין האזורי ובבית הדין הגדול. לא ניתנה תגובה מסודרת מצד האישה לערעור שכנגד.

דיון והכרעה

עיקרן של טענות האיש בערעור שכנגד הוא לחיוב האישה בפיצוי לפי הכתוב בהסכם ובפיצוי על הנזקים שנגרמו לאיש עקב שינוי והשתנות בביצוע הוראות בית הדין האזורי, כמו כן הוא מבקש לקבוע הפסד זכותה למגורים בדירה בבית שמש וקבלת דמי איזון בקיזוז הסכומים הנ"ל.

בקשר לסעיף 1 – הפיצויים על עיכוב ההליכים למימוש ההסכם:

בקביעת סכום הפיצויים על העיכוב מצד האישה עמד בית הדין האזורי גם על חוסר הבהירות בנוגע לבעלות על הדירה ואחר כך לשינוי הטענה לביטול ההסכם, אך בסיכום ובחינת התנהלות הצדדים כתב בית הדין "לפיכך עיכוב מימוש ההסכם אינו נופל רק על כתפי האישה". לא הובאו לפנינו עובדות המנוגדות לדברי בית הדין האזורי ולא מצאנו מקום להתערב בשיקולי בית הדין האזורי בקביעת האחריות לעיכובים ולגובה הסכום שנקבע בגללם.

טענות האיש בסעיפים 2–4 לסעדים הנובעים מתוך ההסכם היו צריכות להיות מוגשות תחילה לבית הדין האזורי שיתן החלטה לאחר תגובת הצד שכנגד לגבי הפעלתן, ורק לאחר מכן יהיה אפשר לערער עליהן.

לגבי חיוב הוצאות מלא וכן חיוב על הדיונים בבית הדין הגדול (סעיפים 5–6) סבור בית הדין כי לאור זאת שהתנהל דיון ענייני אין מקום להטלת הוצאות כגין הליך זה.

מסקנות והוראות

- א. ערעור האישה – נדחה. ההסכם – תקף.
 - ב. בערעור שכנגד שהגיש האיש נדחים סעיפים 1, 5 ו-6.
 - ג. בסעיפים 2, 3 ו-4 לא דן בית הדין לערעורים והם יכולים להיטען בבית הדין האזורי. פסק הדין מותר לפרסום לאחר השמטת פרטי הזיהוי של הצדדים.
- ניתן ביום כ"א באלול התש"ף (10.9.2020).

הרב מיכאל עמוס

הרב אליעזר איגרא

הרב דוד ברוך לאו – נשיא

עותק זה עשוי להכיל שינויי ותיקוני עריכה